

Plan- och byggnadsnämnden
Granskningsutlåtande

Datum:
2026-05-07

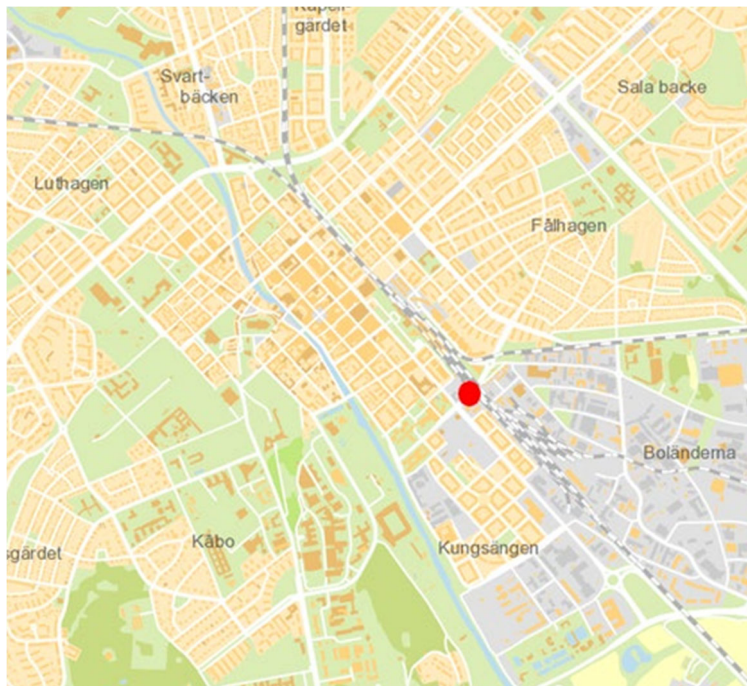
Diarienummer:
PBN 2023-003021

Handläggare
Jesper Magnusson
Camilla Björk

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Ny placering för ställverk vid kvarteret Gugner

Standardförfarande

Orienteringskarta med planområdets ungefärliga läge markerat med röd cirkel.

Detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att säkerställa en ny placering för det byggnadsminnesskyddade ställverket som ska flyttas i samband med utbyggnaden av järnvägen.

Sammanställning

Samrådsyttranden

Totalt antal inkomna 14

Granskningsyttranden

Totalt antal inkomna 13

Beslutsdatum

Beslut om planuppdrag 20 oktober 2022

Beslut om samråd 20 mars 2025

Beslut om granskning 19 mars 2026

Samråd 11 april 2025 – 23 maj 2025

Granskning 27 mars 2026 – 17 april 2026

Innehåll

Detaljplanens syfte	2
Sammanställning.....	2
Sammanfattning av granskningen	4
Sammanfattning av ändringar i förslaget.....	4
Översikt över inkomna yttranden.....	4
Sammanfattning av inkomna synpunkter från granskningen och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning.....	5

Sammanfattning av granskningen

Detaljplanen har varit på samråd mellan 11 april 2025 och 23 maj 2025. Ett informationsmöte hölls i stadshuset den 6 maj 2025. Inga personer deltog på mötet. Underrättelse om samråd gjordes på kommunens digitala anslagstavla.

Detaljplanen har varit på granskning mellan 27 mars och 17 april 2026. Under granskningstiden har 13 skriftliga synpunkter inkommit. Synpunkterna behandlar i huvudsak frågor kopplade till övergripande utvecklingen av Uppsala C. Länsstyrelsen hade inga synpunkter i granskningen.

Länsstyrelsens yttrande bifogas även i sin helhet.

Sammanfattning av ändringar i förslaget

Revideringar från granskningen:

- Figur 11 i planbeskrivningen har uppdaterats så att bredd på gång- och cykelvägen framgår.
- Information om allmän kvartersmark har förtydligats i genomförandedelen.
- Avsnittet *Kollektivtrafik* i planbeskrivningen har uppdaterats med förtydligande om planens påverkan på bussupställningsplatsen.

Översikt över inkomna yttranden

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Myndigheter		
Länsstyrelsen	x	x
Kommunala lantmäterimyndigheten	x	x
Polismyndigheten i Uppsala		x
Region Uppsala, Trafik och samhälle	x	x
Trafikverket	x	x
Kommunala nämnder och bolag		
Uppsala vatten och avfall	x	x
Miljö och hälsoskyddsnämnden	x	x
Kulturnämnden	x	x
Räddningsnämnden	x	x
Intresseföreningar och sammanslutningar		
Synskadades riksförbund	x	x
Funktionsrätt Uppsala	x	x
Ledningsägare		
Telia Skanova	x	

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Vattenfall Eldistribution	x	x
Svenska kraftnät	x	x
Övriga		
Uaf ängen 20:1 AB	x	

Fastigheter som berörs av inlösen:

Fastighet
Kungsängen 17:6

Sammanfattning av inkomna synpunkter från granskningen och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning.

Yttranden från remissinstanser och medborgare

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen skriver att de inte har något att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer med hänsyn till prövningsgrunderna och nu kända förhållanden att ett antagande av planen inte kommer att prövas.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar yttrandet.

Vattenfall Eldistribution

Vattenfall noterar att tidigare yttrande har beaktats och har därmed inget mer att tillägga.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar yttrandet.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har inga anläggningar som berörs och har därför inga synpunkter.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar yttrandet.

Synskadades riksförbund

Synskadades riksförbund undrar varför området för gång- och cykelväg svajar i bredd och undrar vilket minsta mått erhåller gående respektive cyklister. De undrar var belysning och vägmärken ryms utan att inkräkta på gång- eller cykelbanan. De undrar hur drift- och underhåll blir då en del av gång- och cykelbanan ligger på järnvägsmark och skriver att det är viktigt att bredden blir användbar året runt. Vidare skriver det att det fortfarande finns oklarheter om separering av gående och cyklister från samrådshandling, bland annat i figur 10 där enbart cykelväg är illustrerad. De undrar också hur det ska säkerställas att is och snö inte rasar ner på oskyddade trafikanter. Gällande skrivningen om att gång och cykelbanan ansluter till befintlig gång- och cykelbana längs Sidenvärgatan skriver de att det saknas kontinuerlig gångbana på Sidenvärgatan och undrar om det handlar om en ny gång- och cykelbana. Gällande angöring undrar de varför det inte kan använda servitutsområdet på andra sidan ställverket. De undrar också hur gång- och cykeltrafikanters behov ska lösas om inte en ny bro blir möjlig. De saknar angivna bredder för gång- respektive cykelbana. Sammantaget skriver de att kommunen inte lägger vikt vid gående och inte ser cyklister och gående som två olika trafikantslag.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Att planområdet varierar i bredd beror på anpassning till omkringliggande planering och fastighetsgränser. Ytan är dock minst 5 meter bred vilket innebär att det inom planområdet ryms en gång- och cykelväg som är minst 4,5 meter bred. Måtten har förtydligats i planbeskrivningen. Vart belysning och vägmärken placeras är inget som regleras i detaljplanen. Gång- och cykelbanan ska driftas i sin helhet av kommunen. Att en del av den ligger på järnvägsmark beror på att Trafikverket behöver äga marken närmast järnvägen för underhåll av denna. Figur 10 syftar framför allt till att redovisa ställverkets nya placering och hur den kommer att upplevas i stadsbilden, redovisningen av cykelvägen illustrerar att en sådan kommer att löpa mellan ställverket och spåret men speglar inte den faktiska planeringen av denna. Ställverket kommer att ägas och underhållas av Trafikverket och det är de som fastighetsägare som ansvarar för att inte snö och is faller ner från deras byggnad. Gällande Sidenvärgatan kommer denna att byggas om som en del av utvecklingen av Uppsala central, då spårområdet vid Sidenvärgåränd kommer att breddas. Gällande synpunkten om angöring så är det inte klart hur området på andra sidan ställverket kommer att utformas i framtiden. Det kan därför vara möjligt med angöring även på andra sidan ställverket, men då den ytan inte ingår i planen så redovisas en möjlig lösning för angöring via gång- och cykelbanan. Behovet av angöring kommer dock att vara begränsat. Detaljplanen är en första etapp av ett tänkt gång- och cykelstråk, och planläggs i samband med ställverkets nya placering. Gång- och cykelvägen ansluter till mark som i gällande detaljplan är planlagd som allmän plats, men inte utbyggd som detta i dagsläget. Om den gång- och cykelbro som det planeras för inte blir av kan det bli så att gång- och cykelvägen inte byggs ut, då behovet inte finns om det inte blir en ny bro. Utgångspunkten är dock att det på sikt ska bli en ny bro och även om en utbyggnad av den allmänna platsen dröjer så ger planen förutsättningar för en sådan framtida utbyggnad. För Uppsala kommun är det viktigt att planera för både gående och cyklister. Detaljplanen ger förutsättningar för bättre gång- och cykelkopplingar till stationsområdet. Ett helhetsgrepp om planeringen för gång- och cykel vid Uppsala central tas i den fortsatta planeringen av Uppsala C.

Region Uppsala, Trafik och samhälle

Region Uppsala skriver att flera av de synpunkter de framförde i samrådsskedet kvarstår i granskningshandlingen och att planen innehåller ytterligare brister som är av betydelse för kollektivtrafikens funktion, utveckling och långsiktiga genomförbarhet. Regionen vidhåller att det är problematiskt att planlägga åtgärder inom ett område som är en central del av en framtida bytespunkt utan att den övergripande strukturen för bytespunkten är beslutad och förankrad. Granskningshandlingen saknar fortfarande en redovisning av hur planen förhåller sig pågående utredning om bussterminalens placering och den framtida bytespunkten. Att gång- och cykelbron lyfts ur planen innebär inte att regionens grundläggande synpunkt är tillgodosedd. Regionen anser att kommunen bör redovisa hur detaljplanen säkerställer att framtida utveckling av bytespunkten och kollektivtrafikens behov inte försvåras. Vidare anser regionen att påståendet om att planen inte påverkar kollektivtrafiken är tillräckligt underbyggt och att slutsatsen inte stöds av någon analys eller utredning. Regionen skriver att uppmaningen om att utreda planens konsekvenser för bussuppställningen inte har bemötts. De skriver att avståndet mellan bussuppställning och planområdet kan vara för smalt för att bussar ska kunna köra ut på sidenvärgatan. Regionen anser att planen saknar ett resenärsperspektiv och saknar beskrivning av hur resenärer påverkas i fråga om orienterbarhet, trygghet, tillgänglighet och bytesrelationer. I avsnittet om sociala konsekvenser saknar de konsekvenser för kollektivtrafikresenärer och busspersonalens arbetsmiljö. Regionen anser att sociala konsekvenser i ett stationsnära läge även behöver omfatta detta. Sammanfattningsvis bedömer de att planen behöver revideras och kompletteras innan antagande, särskilt avseende säkerställande av bussuppställning och tidsreglering, redovisning av påverkan på kollektivtrafiken samt redovisning av hur framtida kollektivtrafiklösningar inte försvåras.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Detaljplanen är en liten del av utvecklingen av Uppsala c och syftar inte till att ta ett helhetsgrepp om stationsområdets utveckling. Det primära syftet är att säkerställa en ny placering för ställverket. En ny placering för ställverket behöver vara fastställd i detaljplan inför att järnvägsplanen ska fastställas och detaljplanen är därför brådskande. I samband med det tas en bit av den kommande cykelvägen med i detaljplanen. Förvaltningen anser att flera av regionens synpunkter rör frågor som är övergripande för hela projektet för utvecklingen av Uppsala c, och det är frågor som inte kan hanteras enbart inom denna detaljplan. Regionens önskemål vad gäller helhetslösning, resenärsperspektiv och sociala konsekvenser kommer att följas upp i den fortsatta planeringen av Uppsala c som helhet, men inte i den aktuella detaljplanen. Körspår har tagits fram vilka visar att det inte finns någon konflikt med själva byggnaderna. För att helt undvika bussens sveprörelse in på detaljplanens område, samt skapa större flexibilitet, kan reglerplatserna flyttas marginellt längre ner mot Kungsgatan. Detta ryms inom den gällande planen för bussregleringsplatsen. Planbeskrivningens avsnitt om kollektivtrafik har uppdaterats utifrån detta.

Lantmäteriet

Lantmäteriet skriver att grundkartan för detaljplanen behöver uppdateras då kvaliteterna i den digitala registerkartan har uppdaterats. Vidare skriver lantmäteriet att planen innehåller mark som förefaller vara allmän kvartersmark. Det behöver redovisas tydligare och under konsekvenser bör redovisning göras av att kommunen har rätt, respektive på anmodan av fastighetsägare är skyldig att lösa in området.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Plankartans grundkarta uppdateras inför antagande. Planbeskrivningen uppdateras gällande allmän kvartersmark.

Polismyndigheten

Polisen upplyser om att kommuner är lagligt skyldiga att arbeta aktivt och samordnat med brottsförebyggande åtgärder, vilket även innefattar nybyggnationer och stadsplanering. Vid nybyggnad handlar det ofta om situationell brottsprevention, det vill säga att genom fysisk utformning av miljöer minska möjligheten att begå brott och öka tryggheten. Ett brottsförebyggande perspektiv behöver finnas med i samtliga delar av byggnationen av ett nytt resecentrum och ett helhetsperspektiv behöver tas över hela projektet. De skriver vidare att resecentrum idag är en samlingsplats för socialt utsatta personer och polisen och kommunen hade ett medborgarlöfte kring resecentrum 2020-2023. Åtgärder som kom från det var bland annat ökad samverkan på platsen, trygghetsvärdar, ökad polisnärvaro, fysiska miljöförbättringar samt säkerställa belysning och kameraövervakning.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Denna detaljplan är enbart en liten del av utvecklingen av Uppsala C och syftar primärt till att säkerställa en ny placering för det byggnadsminnesskyddade ställverket. Det pågår dock ett övergripande trygghetsarbete som en del av utvecklingen av Uppsala C och genom det arbetet kommer ett helhetsperspektiv tas av trygghetsfrågorna kring Uppsala C.

Trafikverket

Trafikverket skriver att flytten av ställverket är en förutsättning för genomförandet av projekt Fyra spår Uppsala. Trafikverket skriver att de har en kontinuerlig dialog med kommunen som de avser behålla även under det fortsatta detaljplanearbetet.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar yttrandet.

Uppsala vatten och avfall

Uppsala vatten vill fortsatt påpeka att planområdet rymmer flera VA-ledningar av stor betydelse för stadens VA-försörjning och genomförandet av planen innebär behov av ledningsflyttar, samtidigt som VA-anläggningen måste kunna upprätthålla drift under byggskedet. Fortsatt dialog krävs i frågan för att kunna genomföra planen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Ledningarna som berörs ligger inom det område som tidigare omfattades av detaljplanen. Då planområdet minskats ned påverkas inga ledningar av planområdet, vilket har stämts av med Uppsala vatten efter granskningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfta i samrådet att dagvattenutredningens skyddsåtgärder ska vidtas, att vattenskyddsföreskrifterna för området ska följas och att om markföroreningar påträffas ska det anmälas till tillsynsmyndigheten. Nämnden har inga ytterligare synpunkter än de som tidigare har framförts.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar yttrandet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden tillstyrkte planen i samrådsskedet och har inga synpunkter att tillföra i granskningsskedet.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar yttrandet.

Räddningsnämnden

Brandförsvaret har inga synpunkter mot planförslaget.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar yttrandet.

Funktionsrätt Uppsala

Funktionsrätt Uppsala anser att planhandlingarna behöver visa att gång- och cykelvägens bredd medger separering mellan gående och cyklister. De anser att gåendes funktion ska säkerställas så att gåendes framkomlighet, orienterbarhet och trygghet inte underordnas cykeltrafiken längs järnvägen. Inom planlagd mark ska det finnas utrymme för bland annat ledstråk, släta gångytor och tydliga kantlinjer. Angöring för färdtjänst, service och drift ska lösas på ett sätt som inte innebär att gående behöver dela yta med fordonstrafik. Genomförandebeskrivningen ska redovisa hur tillgänglighetskraven säkerställs i projektering och drift när genomförandefrågor hänvisas till senare skede.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Planhandlingarna kompletteras på så sätt att bredden på gång- och cykelbanan framgår. Gångvägen blir två meter och cykelvägen blir två och en halv meter bred. Planområdets utbredning ger förutsättningar för att gång- och cykelvägen kan projekteras i enlighet med kraven i teknisk handbok. Gällande angöring så är behovet av detta begränsat då ställverket inte kommer innehålla någon verksamhet utan har en teknisk funktion. Behov av angöring för färdtjänst finns inte.

Bilaga

Länsstyrelsens yttrande

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anton Vikström
planchef